

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Декан факультету
педагогіки і психології

_____ Т.О. Олефіренко

« _____ » _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

Вибіркової навчальної дисципліни

ХУДОЖНЯ ПРАЦЯ ТА ОСНОВИ ДИТЯЧОГО ДИЗАЙНУ

освітнього ступеня бакалавра (на базі повної загальної середньої освіти)

галузі знань 01 Освіта

спеціальності 012 Дошкільна освіта

Шифр за навчальним планом СВ 05

Київ -202

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Художня праця та основи дитячого дизайну», затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова від « ____ » _____ 20__ р., протокол № ____.

Розробник програми: кандидат педагогічних наук доцент Козак Т. В.

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки і психології дошкільної освіти та дитячої творчості від «27» серпня 2020 р., протокол № 1.

Завідувач кафедри _____
(підпис)

(ПП)

I. Опис дисципліни
Шифр дисципліни СВ 05

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань (шифр, назва) 01 Освіта	Кількість кредитів 4 кредити ЄКТС		Методи навчання лекції з використанням мультимедійних презентацій, семінарські, практичні заняття.
Спеціальність (код, назва) 012 Дошкільна освіта	Загальна кількість годин 120		
Освітній рівень Бакалавр	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
	Лекцій:		
	18	10	
Статус дисципліни Вибіркова	Семінарські (практичні) заняття:		
	24/9	6/-	
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом I	Лабораторні заняття:		
	-	-	
Семестр I	Індивідуальна робота:		
	-	-	
Тижневе навантаження (год.) -аудиторне: - самостійна робота	Самостійна робота: 69 год.		
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання – українська	1/4	1/8	

Навчальний курс «Художня праця та основи дитячого дизайну» забезпечує фахову художньо-конструктивну підготовку студентів спеціальності «Дошкільна освіта» освітнього рівня «бакалавр». Специфіка опанування студентами змістом дисципліни полягає у засвоєнні теоретичних психолого-педагогічних засад художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку; технологій ручної та механічної обробки різних матеріалі; способів конструювання та художньо-

декоративного оформлення виробів; методики навчання художньої праці дітей у різних вікових групах.

Предмет вивчення дисципліни – процес трудового та естетичного виховання; мета, завдання, зміст, форми та методи організації художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальний матеріал курсу спирається на базові положення педагогіки загальної, педагогіки дошкільної, загальної та дитячої психології про роль діяльності у розвитку особистості дитини-дошкільника та психології творчості про специфіку дитячої художньо-конструктивної творчості та особливості її активного розвитку.

Метою навчальної дисципліни є підготовка студентів-майбутніх вихователів як висококваліфікованих фахівців, здатних до організації та проведення занять з художньої праці в дошкільних навчальних закладах; до створення умов для гармонійного художньо-естетичного розвитку особистості дитини дошкільного віку.

Завдання вивчення студентами курсу визначаються вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра, а також специфікою майбутньої професійної діяльності і полягають у наступному:

- формування у студентів інтересу до декоративно-прикладного мистецтва, дизайн-діяльності, активне залучення їх до художньо-творчої роботи;

- розвиток естетичного сприймання, образного, творчого мислення, творчих здібностей, підвищення загальної естетичної культури студентів;

- розширення полікультурного та політехнічного світогляду;

- оволодіння студентами системою теоретичних та методичних знань, формування професійно-виконавчих (методичних, зображувальних, конструктивних, художніх) умінь та навичок;

- формування професійної готовності майбутніх вихователів до проведення занять з художньої праці у різних вікових групах;

- формування здатності до створення естетично привабливого дитячого середовища.

II. Основні результати навчання та компетентності, які їх формують

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	<p><i>Знати</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - загальні закономірності фізичного, психічного та соціального розвитку дитини дошкільного віку в трудовій діяльності; - мету, завдання, зміст, форми та методи трудового виховання дітей. <p><i>Вміти</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати та фіксувати рівень розвитку трудових умінь дітей; передбачати шляхи залучення дітей до трудової діяльності; - формувати у вихованців елементарні уміння культури праці; - виховувати самостійність, ініціативу, працелюбність. 	<p><i>Здатність</i> до реалізації завдань трудового виховання дітей дошкільного віку</p>
2.	<p><i>Знати</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - специфіку відображення предметів і об'єктів діяльності в художньому конструюванні; - види, типи і способи конструювання; - походження, види та властивості матеріалів, технологічні операції їх обробки різними інструментами. <p><i>Вміти</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати технологію обробки різних матеріалів; - взаємопов'язувати матеріал, колір, форму і декорування виробу; - враховувати під час виготовлення виробу зв'язок характеру його конструкції з функціональним призначенням. 	<p><i>Здатність</i> втілювати творчі задуми в різних художніх техніках.</p>
3.	<p><i>Знати</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - особливості розвитку у дітей дошкільного віку художніх і конструктивних умінь і навичок; - зміст комплексних та парціальних програм навчання і виховання дітей дошкільного віку. <p><i>Вміти</i></p>	<p><i>Здатність</i> до здійснення діагностики рівня сформованості художніх та конструктивних умінь дітей.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - здійснювати спостереження за дитиною в процесі художньої праці під час організованої та вільної діяльності; - аналізувати продукти дитячої творчості. 	
4.	<p><i>Знати</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - різновиди форм організації праці дітей; - специфіку заняття з художньої праці, його структуру; - значення організації гурткової роботи за інтересами дітей; - особливості та методику навчання обробці різних матеріалів та керівництва художньою працею дошкільників; - правила техніки безпечної роботи з інструментами; - шляхи виявлення та формування творчих умінь дітей в процесі роботи з різними матеріалами. <p><i>Вміти</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - складати перспективне та календарне планування освітньої роботи та плани роботи гуртків; - створювати навчально-розвивальне середовище та умови для всебічного художнього розвитку дошкільників; - ефективно застосовувати різні методи і прийоми керівництва творчою діяльністю дітей, забезпечуючи планомірне ускладнення змісту і форм роботи. 	<p><i>Готовність</i> проектувати та здійснювати цілісний педагогічний процес навчання дошкільників художньо-конструктивній діяльності.</p>

III. Тематичний план дисципліни

з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин									
		денна форма					заочна форма				
		Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль I. Теоретичні й дидактичні основи художньої праці та організація художньої праці та дизайну з дітьми дошкільного віку											
1	Роль художньої праці у всебічному розвитку дитини дошкільного віку	2	2			7	-				4
2	Історико-теоретичні основи художньої ручної праці	4	2			7	1	1			4
3	Психолого-педагогічні основи художньо-конструювальної діяльності дітей дошкільного віку	4	2	2		7	1	2			8
4	Дизайн. Дитячий дизайн: види та сутність	4	2	2		7	1	1			8
5	Дидактичні основи роботи з дітьми у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну)	6	4	2		8	1	1			4
6	Організаційні засади проведення роботи з художньої праці та дитячого дизайну у дошкільному навчальному закладі	4	2	2		8	1	1			4
Змістовий модуль II. Конструювання з паперу та картону. Робота з природними, текстильними та залишковими матеріалами											
7	Художнє конструювання з паперу та картону. Оригамі в ЗДО	10	2	8		8	1		1		10
8	Технології обробки природних, текстильних, залишкових матеріалів як вид прикладної творчості.	10	2	8		9	1		1		7
9	М'яка іграшка. Ручні шви. Конструювання з залишкових матеріалів.	8		8		8	1		1		6
<i>Усього годин</i>		51	18	33		69	14	6	8		106

IV. Зміст дисципліни

	4.1. Назва розділів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій
1.	Змістовий модуль I. Теоретичні й дидактичні основи художньої праці та організація художньої праці та дизайну з дітьми дошкільного віку	2	2
1.1.	<i>1. Роль художньої праці у всебічному розвитку дитини дошкільного віку</i> Психолого-педагогічні основи художньої праці. Аналіз змісту Базового компонента та програм дошкільної освіти щодо визначення основних підходів до розвитку дитини дошкільного віку в художньо-продуктивній праці. Значення художньої праці для всебічного розвитку дитини дошкільного віку. Предмет і завдання курсу «Художня праця та основи дизайну». <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21]		
1.2.	<i>2. Історико-теоретичні основи художньої ручної праці.</i> Короткий історичний нарис розвитку художньої ручної праці (до початку ХХ ст.). Генеза предмета «Ручна праця» у практиці суспільного дошкільного виховання. Погляди видатних українських педагогів на проблему навчання дітей художньої ручної праці. <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [21, 25]	4	2
1.3.	<i>3. Психолого-педагогічні основи художньо-конструювальної діяльності дітей дошкільного віку</i> Художня праця як засіб формування творчої особистості дитини. Розвиток психічних процесів дитини засобами художньої праці. Сприймання як основа занять дітей художньо-конструювальною діяльністю. Розвиток сенсомоторики та координації рухів дитини у процесі занять художньою працею. <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,13,15,21, 25]	4	2
1.4.	<i>4. Дизайн. Дитячий дизайн: види та сутність</i> Дизайн як засіб збагачення духовного світу людини. З історії розвитку дизайну. Види дизайну та їх характеристика. Дитячий		

	<p>дизайн. Види дитячого дизайну та їх характеристика. Особливості використання основ дизайну у роботі з дошкільниками</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [12,17,21, 24, 25]</p>	6	4
1.5.	<p><i>5. Дидактичні основи роботи з дітьми у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну)</i></p> <p>Поняття про колір та його властивості. Основні закони Принципи організації роботи з дошкільниками у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну). Форми навчання дошкільників художньої праці та основ дизайну. Методи навчання дошкільників художньої праці та основ дизайну. Роль вправ і творчих завдань у навчанні дошкільників художньої праці. Аналіз дитячих робіт з художньої праці.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [7,12,15,17,21, 24, 25]</p>		
1.6.	<p><i>6. Організаційні засади проведення роботи з художньої праці та дитячого дизайну у дошкільному навчальному закладі</i></p> <p>Зміст і структура занять з художньої праці у ЗДО. Організація художньої праці дітей поза заняттями. Планування роботи з художньої праці. Інструменти для проведення роботи з художньої праці та безпека поводження з ними. Організація предметно-розвивального середовища для художньої праці та дитячого дизайну у дошкільному навчальному закладі.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [7,12, 14,15,17,21, 24, 25]</p>	4	2
2	<p>Змістовий модуль II. Конструювання з паперу та картону. Робота з природними, текстильними та залишковими матеріалами</p> <p><i>7. Художнє конструювання з паперу та картону. Оригамі в ЗДО</i></p> <p>Технологічні прийоми обробки паперу та картону (розмітка, складання, згинання, надрізання, різання, монтаж). Завдання та зміст конструювання з паперу та картону у різних вікових групах. Оригамі у ДНЗ. Методика проведення занять з конструювання з паперу та картону у різних вікових групах.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [1,2,7,8,12, 14,15,16,19,20,21, 22,24, 25,27,31]</p>	10	2

2.2.	<p><i>8. Технології обробки природних, текстильних, залишкових матеріалів як вид прикладної творчості.</i></p> <p>Загальна характеристика природних, текстильних, залишкових матеріалів. Значення конструювання задля всебічного розвитку особистості дитини та формування творчих здібностей. Правила заготівлі природних матеріалів. Способи консервації. Завдання та зміст конструювання з природних, текстильних, залишкових матеріалів у різних вікових групах. Методика проведення занять.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [7,9,12, 14,15,17,18,21, 24, 25]</p>	10	2
2.3.	<p><i>9. М'яка іграшка. Ручні шви. Конструювання з залишкових матеріалів.</i></p> <p>М'яка іграшка. Виконання викрійки. Розкрій тканини. Технологічна послідовність виконання виробу. Врахування конструктивних особливостей іграшки та її пропорцій. Декоративне оформлення іграшок.</p> <p>Ручні шви. Види тканин і короткі відомості про їх виробництво і застосування. Інструменти та приладдя для роботи з тканинами. Техніка безпеки. Основні ручні шви: з'єднувальні й декоративні шви.</p> <p>Робота з залишковим матеріалом. Конструктивні можливості викидного матеріалу, особливості роботи з ним. Підготовка матеріалу до роботи. Техніка безпеки і гігієнічні вимоги в роботі. Способи поєднання матеріалів між собою. Технологія виконання виробів, які містять різні матеріали. Поєднання готових форм без їх зміни. Часткова зміна готових форм. Способи декорування, відповідність декору конструкції виробу.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]</p>	8	2

4.2. Плани семінарських та практичних занять

4.2.1. Семінарські заняття

№/п	Назва теми	Кількість годин
1	Психолого-педагогічні основи художньо-конструювальної діяльності дітей дошкільного віку	2
2	Дизайн. Дитячий дизайн: види та сутність	2
3	Дидактичні основи роботи з дітьми у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну)	2
4	Організаційні засади проведення роботи з художньої праці та дитячого дизайну у дошкільному навчальному закладі	2

	Всього	8
--	--------	---

4.2.2. Практичні заняття

№/п	Назва теми	Кількість годин
1	Виконання художніх виробів у техніці переплетіння.	4
2	Виготовлення іграшок в техніці орігамі.	4
3	Виготовлення об'ємних виробів з паперу та картону.	4
4	Аплікація та об'ємне конструювання з природного матеріалу.	4
5	М'яка іграшка.	4
6	Ручні шви.	4

Практичне заняття 1-2. Виконання художніх виробів у техніці переплетіння /4год/.

План

1. Папір. Властивості паперу.
2. Освоєння операцій: розмітки, згинання, складання.
3. Правила безпеки під час роботи з інструментами.

Практична робота:

Розмітка і виконання прямокутної і квадратної основи з аркуша паперу. Виконання прямих та скісних переплетень різних видів. Виготовлення закладок для книг, іграшкового килимка, серветки. Створення нових композиційних структур чергуванням смужок різного кольору та ширини; плетінням через одну, дві, три смужки основи.

Рекомендовані інформаційні джерела

[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]

Практичне заняття 3-4. Виготовлення іграшок в техніці орігамі /4 год/.

План

1. Історія виникнення, типи і форми орігамі.
2. Техніка складання. Організація роботи.
3. Умовні позначення. Базові форми.
4. Методика проведення занять з орігамі.

Практична робота:

Виконання базових форм орігамі, технологічних карт класичних моделей орігамі, сюжетної композиції, модульного орігамі.

Рекомендовані інформаційні джерела

[4,7,9,10,12, 14,15,17,21, 22,24, 25,31]

Практичне заняття 5-6. Виготовлення об'ємних виробів з паперу та картону /4 год/.

План

1. Поняття шаблону. Розмітка матеріалу за допомогою шаблону.
2. Способи створення конусів і циліндрів з картону і напівкартону.
3. Техніка «квілінг».

Практична робота:

Добір деталей оформлення до запропонованих шаблонів, виготовлення нових шаблонів (самостійний вибір тематики, додаткових деталей та декору), застосування шаблонів для виготовлення інших виробів.

Конструювання з квадрата, поділеного на 9 чи 16 квадратів.

Виготовлення іграшок з конусів та циліндрів.

Композиція у техніці «квілінг».

Декоративне оформлення виробів. Пошук художньо-образної та емоційної виразності: добір допоміжних елементів, кольорових співвідношень.

Рекомендовані інформаційні джерела

[5.7,9,12, 14,15,16,17,21, 24, 25]

Практичне заняття 7-8. Аплікація та об'ємне конструювання з природного матеріалу /4год/.

План

1. Матеріали та інструменти, необхідні для роботи з природним матеріалом.
2. Конструювання художніх виробів з природних матеріалів.
3. Методика навчання дошкільників роботі з різними видами природного матеріалу.

Практична робота:

Створення предметних, сюжетних та сюжетно-тематичних аплікацій.

Пошукова робота з визначення можливої тематики виробів. Створення різних варіантів одних і тих самих образів, використовуючи різний природний матеріал. Виконання сюжетних композицій за мотивами казок, оповідань.

Рекомендовані інформаційні джерела

[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]

Практичне заняття 9-10. М'яка іграшка /4 год/.

План

1. Виконання викрійки. Розкрій тканини.
2. Технологічна послідовність виконання виробу, врахування конструктивних особливостей іграшки та її пропорцій.
3. Декоративне оформлення іграшки аплікацією. Прийоми виконання аплікації з тканини.

Практична робота:

Виготовлення іграшки за власним задумом.

Рекомендовані інформаційні джерела

[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]

Практичне заняття 11-12. Ручні шви /4 год/.

План

1. Значення роботи з тканиною. С. Русова про роботу з тканиною в дошкільних закладах.
2. Види швів, які використовуються у ДНЗ.
3. Методика навчання дошкільників роботі з тканиною.

Практична робота:

Виконання основних ручних швів: «уперед голку», «строчка», «через край», «тамбурний» («ланцюжок»), з'єднувальні і декоративні шви.

Література:

[7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]

4.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з\п	Зміст завдань для самостійної роботи	Кількість годин	Форма звітності	Рекомендовані інформаційні джерела
Змістовий модуль I. Теоретичні й дидактичні основи художньої праці та організація художньої праці та дизайну з дітьми дошкільного віку				
1.	Проаналізувати діючі програми навчання і виховання дітей дошкільного віку (розділ «Художня праця»).	3	Реферативне повідомлення	[7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]
2	Скласти термінологічний словник до першого змістового модуля.	3	Словник	[1,7,14, 22,26]
3	Підготувати бібліографічний список літератури до теми «Особливості організації занять з художньої праці в сучасних ДНЗ» (5-6 джерел).	3	Бібліографічний список літератури	[12,13,34]
4	Зробити письмовий аналіз зразків конспектів занять з художньої праці у всіх вікових групах.	3	Реферативне повідомлення	[7,8,13,20,22]
5	Скласти план роботи гуртка з художньої праці в дошкільному навчальному закладі.	3	План роботи гуртка	[1,2,3,5, 6,16,23,24,25,29]
Змістовий модуль II. Конструювання з паперу та картону. Робота з природними, текстильними та залишковими матеріалами				
6	Виготовити колекцію видів паперу.	3	Колекція видів паперу	[1,2,3,5, 14,16,23,26]
7	Виготовити наочність до заняття по ознайомленню дошкільників з технікою переплетіння.	3	Наочний матеріал	[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]

8	Освоїти способи конструювання іграшкових меблів з основної викрійки.	3	Реферативне повідомлення	[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]
9	Розробити технологічну карту виготовлення іграшки за шаблоном.	3	Технологічна карта	[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]
10	Розробити технологічну карту виготовлення іграшки з рухомими частинами.	3	Технологічна карта	[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]
11	Розробити різні варіанти створення виробів з паперових конусів та циліндрів.	3	Реферативне повідомлення	[1,2,3,5, 14,16,23,26]
12	Розробити технологічну карту виготовлення іграшки способом оригамі.	4	Технологічна карта	[4,7,9,10,12, 14,15,17,21, 22,24, 25,31]
13	Розробити ескіз декоративної композиції з природного матеріалу.	4	Реферативне повідомлення	[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]
14	Розробити план-схему виготовлення об'ємного виробу з природних матеріалів.	3	План-схема	[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]
15	Скласти список літератури з питання правил збору та зберігання природного матеріалу.	3	Список літератури	[34,35,37,39]
16	Розробити кілька варіантів виробів з різних природних матеріалів на одну тему.	4	Вироби з різних природних матеріалів	[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]
17	Виконати зразки ручних швів.	3	Зразки ручних швів	[7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]
18	Розробити викрійку об'ємної м'якої іграшки.	4	Викрійка об'ємної м'якої іграшки.	[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]
19	Виготовити сюжетну композицію, використовуючи викидні матеріали	3	Сюжетна композиція	[4,7,9,12, 14,15,17,21, 24, 25]
20	Скласти конспекти занять по роботі з кожним із видів матеріалів (папір, картон, природний, текстильний, викидний).	3	Конспекти занять	[31,32,33,34]

21	Підготовка та презентація дизайн-проекту: -«Дизайн групової кімнати дошкільного навчального закладу»; -«Дизайн будівлі та території дошкільного навчального закладу»; -«Дизайн дитячої кімнати».	3	Презентація дизайн-проекту	[31,32,33,34]
Всього		69 год		

V. Контроль якості знань студентів.

5.1. Форми і методи поточного контролю.

Контроль успішності та визначення рівня навчальних досягнень студентів проводиться відповідно до навчально–методичної карти дисципліни.

Формами поточного контролю є методи усної (опитування) та письмової перевірки (графічні роботи, доповіді, конспекти, тестові завдання, творчі проекти).

Тематичний контроль – написання тестових контрольних робіт по завершенню вивчення навчального матеріалу певного модуля.

5.1.1. Орієнтовні теми доповідей:

1. Художня праця як засіб формування творчої активності особистості дитини.
2. Значення предметно-практичної діяльності для розвитку дітей дошкільного віку.
3. Психологічні механізми розвитку конструктивних навичок дітей дошкільного віку.
4. Мета і завдання трудового виховання дітей дошкільного віку.
5. Матеріали для художньої праці, інструменти та обладнання для їх обробки.
6. Сучасні програми навчання і виховання дітей про зміст художньої праці в різних вікових групах.
7. Особливості організації занять з художньої праці в сучасних ДНЗ .
8. Організація факультативних занять за інтересами дітей.
9. Принципи показу ТЗН (технічних засобів навчання) на заняттях з художньої праці.
10. Зв'язок занять з художньої праці та уроків праці в початковій школі.
11. Вивчення народного декоративно-прикладного мистецтва під час занять художньою працею.
12. Конструктивні та декоративні особливості паперу та картону.
13. Методика виготовлення дітьми виробів з паперу у техніці переплетіння.
14. Орігамі в дошкільному навчальному закладі.
15. Використання техніки «квілінг» у ДНЗ.
16. Використання техніки «декупаж» у ДНЗ.
17. Конструктивні можливості викидних матеріалів, особливості роботи з ними.
18. Конструктивні та декоративні особливості природних матеріалів.
19. Методика проведення занять з природним матеріалом.
20. Методика роботи з текстильними матеріалами.
21. Навчання дітей дошкільного віку виконувати ручні шви.
22. Ознайомлення дошкільників з технікою «макrame».
23. Технічне моделювання у ДНЗ.
24. Дизайн як вид мистецтва.
25. Роль дизайну в естетизації навколишнього середовища.
26. Виховна роль дитячого дизайну.
27. Типи дитячого дизайну.
28. Дизайн-проект та його стадії.
29. Ергономіка як основа проектування в дизайні.
30. Технічна естетика – наукова основа дизайну.
31. Характеристика видів дизайну.
32. Дитячий дизайн у сім'ї.

5.2.2. Завдання для поточного контролю:

Підтвердіть або спростуйте судження:

1. Теоретична основа соціалізації дитини в праці була ще закладена Г. Сковородою, О. Духновичем, Я. Коменським, Й. Песталоцці.
2. С. Русова дуже влучно сказала про природний матеріал, що він є «кормом для фантазії та гри уяви. А якщо його поєднати зі спритністю рук, то все можна оживити, дати друге життя».
3. В художній праці дошкільника обов'язково присутній етап оцінки власної діяльності.
4. Суть заключної частини заняття полягає у реалізації набутих знань у практичній діяльності, в оволодінні конкретними вміннями та навичками.
5. Папір вперше отримали в Німеччині.
6. Найкращий клей для паперу – ПВА.
7. Декоративна аплікація – це створення орнаментних зображень, що використовуються для прикрашання виробів.
9. Усі природні матеріали можна поділити на три великі групи.
10. Для гофрування краще використовувати тонкий папір.
11. Під час виготовлення об'ємних виробів із природного матеріалу доцільно спочатку виконати різноманітні вправи на розпізнавання образів в різних формах, створених природою.
12. Н. Ветлугіною було створено програму з курсу «Художня праця» для майбутніх вихователів дітей дошкільного віку для використання у ВНЗ України.
13. Удосконалювати свої вміння і навички дошкільники можуть у вільні години вранці, після обіду, а в теплу пору року навіть на прогулянці.
15. Щоб петлі шва були рівними, нитку слід натягувати однаково й туго.
16. Найкращими нитками для вишивання є муліне, ірис, гарус.
17. Техніки хрестика існує 5 видів.
18. Виробляють такі види паперу: електроізоляційний, цигарковий, вологовбираючий, фотопапір, обгортковий, жиронепроникний папір.
19. Основні прийоми роботи з папером – згинання, гофрування, розрізання, вирізування по контуру, наклеювання.
20. Матеріали, що їх використовують на заняттях з художньої праці, мають однакові властивості й конструктивні можливості.
21. Важливим моментом в організації занять є постановка мети і відповідної мотивації трудової діяльності.
22. До простих швів належать: шов «вперед голку», шов «назад голку», шов «через край».
23. Виготовляючи об'ємні вироби, спочатку за основу беруть три основні деталі.
24. Формоутворювальні рухи – це рухи, що встановлюють зв'язок форми предмета (або його частини) з тим зображувальним рухом, який треба зробити, щоб передати цю форму.
25. Художня праця позитивно впливає на розвиток сенсомоторики.
26. Основними прийомами роботи з природним матеріалом є згинання, скріплювання деталей невеликих предметів і наклеювання.
27. Невід'ємним компонентом для вишивання є правильний підбір тканини, на яку наноситься рисунок.
28. Технологічна операція, при якій повністю руйнується структура паперу та аркуш набуває нової форми, називається згинання.

29. Один з найдоступніших і цікавих сучасних матеріалів, що складається переважно з рослинних волокон – це тканина.
31. Технікою пап'є-маше виготовляють шкатулки, підноси, вази, блюдця.
32. Серед великої кількості природного матеріалу найчастіше у дошкільних закладах використовують насіння і плоди культурних і диких рослин, кору дерев, мох.
33. Тамбурний шов виконують зліва на право.
34. Відомо близько 400 видів паперу.
35. Одним із доступних за технікою виконання видів декоративно-вжиткового мистецтва є аплікація соломкою.
36. Для успішного розвитку творчих здібностей на занятті з художньої праці доцільно продумувати матеріал, з яким діти будуть працювати.
37. Використовують для з'єднання окремих деталей, як декоративний шов – шов «голка вперед».
38. Основними прийомами роботи з тканиною є шиття, вишивання, обметування країв, вирізання, виготовлення аплікації.
40. Ножиці повинні бути із заокругленими кінцями, невеликі до 110-120 мм.
41. При навчанні трудовим умінням і навичкам доцільним буде груповий або індивідуальний метод.
42. Ознайомлення зі швами повинно мати лише навчальний характер.
43. Структура занять визначається поставленими завданнями і тривалістю дитячої працездатності.
44. Існує шість способів перенесення рисунка на тканину.
46. Ознайомлення з різними матеріалами, їхніми властивостями, виробами можна проводити фронтально.
47. Моделі для пап'є-маше добре ліпити з левпаса.
48. Місце виникнення оригамі – в Китаї.
49. Художня ручна праця – це конкретна діяльність, спрямована на виготовлення корисного та естетично значущого предмета, який можна використовувати у грі, побуті, розвагах.

5.2.3. Тематичний контроль

Зразок модульної контрольної роботи:

Модульна контрольна робота № 1.

ВАРІАНТ I.

I. Оберіть правильний варіант відповіді:

1. Хто з педагогів був переконаний у тому, що вихованцеві належить засвоювати тільки той матеріал, який має цінність для його майбутнього життя?

А. А.Дістервег

В. Д. Локк

Б. Ж.Ж. Руссо

Г. Я.А.Коменський

2. Хто з педагогів разом з дітьми складав прості фігурки з паперу, роблячи перший крок до впровадження оригамі у педагогічний процес?

А. А.Дістервег

В. Ф. Фребель

Б. Ж.Ж. Руссо

Г. Я.А.Коменський

3. Я якому році у Києві було відкрито Фребелівський педагогічний інститут?

А. 1905

В. 1907

Б. 1906

Г. 1908

4. У якому році вийшла програма для дошкільних закладів, яка в певній мірі враховувала вікові особливості та інтереси дітей дошкільного віку і визначала об'єм знань по роботі з різними матеріалами?

А. 1934

В. 1936

Б. 1935

Г. 1937

5. Працювати з ножицями діти починають у:

А. молодшій групі

В. старшій групі

Б. середній групі

6. З базовою формою оригамі «трикутник» дітей знайомлять у:

А. молодшій групі

Б. середній групі

В. старшій групі

II. Встановіть істинність/хибність твердження: А. так Б. ні.

7. Батьківщина паперу – Японія.

8. У Європі виробництво паперу почалось у XI-XII ст.

9. Перші паперові фабрики в Росії були побудовані у XVI ст.

10. У Китаї від покоління до покоління передається мистецтво складання паперу.

11. У своєму творі "Велика дидактика" Я.А.Коменський наголошував на необхідності залучення дітей до систематичних занять ручною працею.

III. Встановіть відповідність:

12. Властивості паперу:

А. Фізичні

1. Вага

5. Колір

Б. Механічні

2. Гігроскопічність

6. Міцність

В. Технологічні

3. Здатність піддаватись різноманітній обробці

7. Пружність

4. Зношуваність

8. Характер поверхні

13. Технологічні прийоми обробки паперу:

А. Нанесення на папір усіх контурних та допоміжних ліній

1. Вирізання

2. Гафрування

Б. Спосіб деформації паперу

3. Згинання

В. Надання паперу опуклої форми

4. Надрізання

Г. Порушення цілісності аркуша паперу

5. Розмітка

6. Складання

7. Тиснення

14. Завдання конструювання з природних матеріалів:

А. Середня група

Спонукаючи виготовляти кілька варіантів одного виробу, з різних матеріалів. Залучати дітей до сприймання багатства природних форм та кольорів.

Б. Старша група

Формувати вміння аналізувати природний матеріал як основу майбутнього виробу.

Розвивати вміння бачити в природному матеріалі образи.

Вчити застосовувати різні способи з'єднання частин виробу.

Розвивати інтерес до вивчення особливостей різних видів природних матеріалів.

Вчити створювати сюжетні композиції.

15. Розміточні лінії:

А. Видимий контур, край	1.	
Б. Розміточна, додаткова лінія	2.	
В. Осьова лінія	3.	
Г. Лінія згину	4.	
Д. Місце нанесення клею	5.	
Ж. Невидимий контур	6.	

16. Види матеріалів:

А. Неоформлені	1. Гафрований папір
Б. Напівформлені	2. Залишки тканини
	3. Картон
	4. Кольоровий папір
	5. Коробочка
	6. Пінопласт

IV. Дайте відповідь на запитання, продовжіть думку.

17. Значення художньої праці для розвитку особистості дитини дошкільного віку:

- Вирішує завдання трудового виховання;
- Вирішує завдання естетичного виховання;

18. Дайте визначення поняттю «художні здібності».

19. Назвіть орієнтовні вироби з паперу та картону в старшій групі.

20. Метою курсу «Художня праця та основи дизайну» є.....

ВАРІАНТ II.**I. Оберіть правильний варіант відповіді:**

1. Хто з педагогів серед усіх видів праці надавав перевагу саме ручній праці, вважаючи її основою розумового, фізичного і духовного розвитку дитини?

А. А.Дістервег	В. Д. Локк
Б. Ж.Ж. Руссо	Г. Я.А.Коменський

2. Яка країна є батьківщиною «педагогічної ручної праці»?

А. Швеція	В. Франція
Б. Фінляндія	Г. Данія

3. У якому році вийшла програма для дошкільних закладів, яка в певній мірі враховувала вікові особливості та інтереси дітей дошкільного віку і визначала об'єм знань по роботі з різними матеріалами?

А. 1934	В. 1936
Б. 1935	Г. 1937

4. Хто з педагогів був переконаний у тому, що вихованцеві належить засвоювати тільки той матеріал, який має цінність для його майбутнього життя?

А. А.Дістервег	В. Д. Локк
Б. Ж.Ж. Руссо	Г. Я.А.Коменський

5. Працювати з викидним матеріалом діти починають у:

А. молодшій групі
Б. середній групі

В. старшій групі

6. З базовою формою оригамі «повітряний змій» дітей знайомлять у:

А. молодшій групі

Б. середній групі

В. старшій групі

II. Встановіть істинність/хибність твердження: А. так Б. ні.

7. Перші згадки про папір – II ст. н.е.

8. У Європі виробництво паперу почалось в Італії.

9. Сьогодні нараховується більше 500 видів паперу.

10. У програмі «Дитина» завдання з художньої праці вміщено у розділі «Привчаємось працювати».

11. На думку Ж.Ж. Руссо, іграшки дітям не слід купувати, вони повинні робити їх самі.

III. Встановіть відповідність:

12. *Властивості паперу:*

А. Фізичні

Б. Механічні

В. Технологічні

9. Вага

10. Гігроскопічність

11. Здатність піддаватись різноманітній обробці.

12. Зношуваність.

13. Колір

14. Міцність

15. Пружність

16. Характер поверхні

13. *Технологічні прийоми обробки паперу:*

А. Нанесення на папір усіх контурних та допоміжних ліній

Б. Спосіб деформації паперу

В. Надання паперу опуклої форми

Г. Порушення цілісності аркуша паперу

8. Вирізання

9. Гафрування

10. Згинання

11. Надрізання

12. Розмітка

13. Складання

14. Тиснення

14. *Завдання навчання конструювання з паперу:*

А. Середня група

Б. Старша група

1. Формувати вміння добирати розмір та колір паперу відповідно до призначення виробу.

2. Виховувати вміння виконувати роботу в певній послідовності.

3. Вчити аналізувати створені іграшки.

4. Розвивати інтерес до самостійного вивчення властивостей паперу та картону.

5. Вчити поєднувати в одній конструкції площині та об'ємні елементи.

6. Ознайомити з властивостями картону.

7. Формувати вміння вводити власну іграшку у загальну композицію.

15. *Розміточні лінії:*

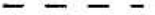

А. Видимий контур, край

Б. Розміточна, додаткова лінія

В. Осьова лінія

1.

2.

Г. Лінія згину	3.	
Д. Місце нанесення клею	4.	
Ж. Невидимий контур	5.	
	6.	

16. Види матеріалів:

А. Неоформлені	7. Гафрований папір	10. Кольоровий папір
Б. Напівформлені	8. Залишки тканини	11. Пінопласт
	9. Картон	12. Коробочка

IV. Дайте відповідь на запитання, продовжіть думку:

17. В чому полягає особливість художнього конструювання?

18. Умови успішної роботи з оригамі в дошкільному навчальному закладі:

- Кожен виріб діти мають робити з певною метою;
-
-
-
-
-

19. Дайте визначення поняттю «конструктивні здібності».

20. Назвіть сучасні техніки роботи з папером.

5.2. Форми і методи підсумкового контролю

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. Він має на меті перевірку системності засвоєння програмного матеріалу, цілісності бачення навчального курсу, рівня осмислення знань та набуття умінь, їх комплексного застосування у практичній діяльності, діагностування ефективності самостійної навчальної роботи студентів.

Згідно шкали ЄКТС студент під час заліку може отримати від 0 до 100 балів.

Питання до заліку:

1. Роль художньої праці у всебічному розвитку дитини дошкільного віку
2. Психолого-педагогічні основи художньої праці.
3. Аналіз змісту Базового компонента та програм дошкільної освіти
4. щодо визначення основних підходів до розвитку дитини дошкільного віку в художньо-продуктивній праці.
5. Значення художньої праці для всебічного розвитку дитини дошкільного віку.
6. Предмет і завдання курсу "Художня праця та основи дизайну
7. Короткий історичний нарис розвитку художньої ручної праці (до початку ХХ ст.).
8. Генеза предмета "Ручна праця" у практиці суспільного дошкільного
9. виховання.
10. Погляди видатних українських педагогів на проблему навчання дітей художньої ручної праці.

11. Художня праця як засіб формування творчої особистості дитини.
12. Розвиток психічних процесів дитини засобами художньої праці.
13. Сприймання як основа занять дітей художньо-конструювальною діяльністю.
14. Розвиток сенсомоторики та координації рухів дитини у процесі занять художньою працею.
15. Дизайн як засіб збагачення духовного світу людини.
16. З історії розвитку дизайну.
17. Види дизайну та їх характеристика.
18. Дитячий дизайн.
19. Види дитячого дизайну та їх характеристика.
20. Особливості використання основ дизайну у роботі з дошкільниками
21. Поняття про колір та його властивості.
22. Основні закони та принципи організації роботи з дошкільниками у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну).
23. Форми навчання дошкільників художньої праці та основ дизайну.
24. Методи навчання дошкільників художньої праці та основ дизайну.
25. Роль вправ і творчих завдань у навчанні дошкільників художньої праці.
26. Аналіз дитячих робіт з художньої праці та дитячого дизайну у дошкільному навчальному закладі
27. Зміст і структура занять з художньої праці у ЗДО.
28. Організація художньої праці дітей поза заняттями.
29. Планування роботи з художньої праці.
30. Інструменти для проведення роботи з художньої праці та безпека поведінки з ними.
31. Організація предметно-розвивального середовища для художньої праці та дитячого дизайну у дошкільному навчальному закладі.
32. Технологічні прийоми обробки паперу та картону (розмітка, складання, згинання, надрізання, різання, монтаж).
33. Завдання та зміст конструювання з паперу та картону у різних вікових групах.
34. Оригамі у ДНЗ.
35. Методика проведення занять з конструювання з паперу та картону у різних вікових групах.
36. Загальна характеристика природних, текстильних, залишкових матеріалів.
37. Значення конструювання задля всебічного розвитку особистості дитини та формування творчих здібностей.
38. Правила заготівлі природних матеріалів. Способи консервації.
39. Завдання та зміст конструювання з природних, текстильних, залишкових матеріалів у різних вікових групах. Методика проведення занять.
40. М'яка іграшка. Виконання викрійки. Розкрій тканини. Технологічна послідовність виконання виробу.
41. Врахування конструктивних особливостей іграшки та її пропорцій. Декоративне оформлення іграшок.
42. Ручні шви.

43. Види тканин і короткі відомості про їх виробництво і застосування.
44. Інструменти та приладдя для роботи з тканинами. Техніка безпеки.
45. Основні ручні шви: з'єднувальні й декоративні шви.
46. Робота з залишковим матеріалом.
47. Конструктивні можливості викидного матеріалу, особливості роботи з ним.
48. Підготовка матеріалу до роботи. Техніка безпеки і гігієнічні вимоги в роботі.
49. Способи поєднання матеріалів між собою.
50. Технологія виконання виробів, які містять різні матеріали.
51. Поєднання готових форм без їх зміни. Часткова зміна готових форм.
52. Способи декорування, відповідність декору конструкції виробу.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Високий рівень характеризується міцними, систематизованими, науковими та структурованими знаннями з дисципліни «Художня праця та основи дитячого дизайну». На цьому рівні слухачі достатньо ознайомлені з досягненнями практики та проявляють стійкий інтерес до необхідності використання знань з дисципліни «Художня праця та основи дитячого дизайну» у майбутній професійній діяльності. Уміння і навички з дисципліни «Методика викладання освітньої галузі Мистецтвознавство» яскраво виражені. Студенти усвідомлюють необхідність самостійного накопичення нових знань з дисципліни «Художня праця та основи дитячого дизайну». На цьому рівні студенти проявляють високий рівень творчої взаємодії, готовність до самоосвіти. Високий рівень особистої активності, готовність думати в нестандартних ситуаціях.

Середній рівень характеризується системно-фрагментарними знаннями з дисципліни «Художня праця та основи дитячого дизайну». Для студентів на цьому рівні характерна здатність виробляти судження і висновки по аналогії, ініціатива недостатньо виражена. Уміння і навички з дисципліни «Художня праця та основи дитячого дизайну» частково виражені, вимагають подальшого вдосконалення, застосовуються на репродуктивному рівні і в стандартних ситуаціях. Самостійність у студентів не розвинена в достатній мірі.

Низький рівень характеризується фрагментарними знаннями з дисципліни «Художня праця та основи дитячого дизайну». Для студентів на цьому рівні характерна недостатня усвідомленість набутих знань, низький рівень їх актуалізації. Мимовільне володіння розумовими операціями, відсутність визначеності, послідовності. Уміння та навички з цієї дисципліни несформовані та перебувають на низькому рівні. Студенти потребують зовнішніх спонукань, у них відсутня самостійність, на практиці знання і уміння застосовують не правильно. Творча самореалізація відсутня, потреба в досягненні успіху найчастіше не виникає.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

VI. Навчально-методична карта дисципліни

Всього 120 год., лекції – 18 год., практичні – 24 год., семінарські – 9 год., самостійна робота – 69 год., форма контролю – залік.

Модулі	Змістовий модуль I. Теоретичні й дидактичні основи художньої праці та організація художньої праці та дизайну з дітьми дошкільного віку				Змістовий модуль II. Конструювання з паперу та картону. Робота з природними, текстильними та залишковими матеріалами							
Теми лекцій	Роль художньої праці у всебічному розвитку дитини дошкільного віку	Історико-теоретичні основи художньої ручної праці	Психолого-педагогічні основи художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку	Дизайн. Дитячий дизайн: види та сутність віку.	Дидактичні основи роботи з дітьми у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну)	Організаційні засади проведення роботи з художньої праці та дитячого дизайну у дошкільному навчальному	Художнє конструювання з паперу та картону. Оригами в ЗДО	Технології обробки природних, текстильних, залишкових матеріалів як вид прикладної творчості.	М'яка іграшка. Ручні шви. Конструювання з залишкових матеріалів.			
Теми семінарських та практичних занять			Психолого-педагогічні основи художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку	Дизайн. Дитячий дизайн: види та сутність віку.	Дидактичні основи роботи з дітьми у галузі художньої праці та художнього конструювання (дизайну)	Виконання художніх виробів у техніці переплетіння.	Виготовлення іграшок в техніці оригами.	Виготовлення об'ємних виробів з паперу та картону.	Художнє конструювання з природного матеріалу.	Аплікація та об'ємне конструювання з природного матеріалу	М'яка іграшка.	Ручні шви

<p>Самостійна робота</p>	<p>1. Проаналізувати діючі програми навчання і виховання дітей дошкільного віку (розділ «Художня праця»).</p> <p>2. Скласти термінологічний словник до першого змістового модуля.</p> <p>3. Підготувати бібліографічний список літератури до теми «Особливості організації занять з художньої праці в сучасних ДНЗ» (5-6 джерел).</p> <p>4. Зробити письмовий аналіз зразків конспектів занять з художньої праці у всіх вікових групах.</p> <p>5. Скласти план роботи гуртка з художньої праці в дошкільному навчальному закладі.</p>	<p>1. Виготовити колекцію видів паперу.</p> <p>2. Виготовити наочність до заняття по ознайомленню дошкільників з технікою переплетіння.</p> <p>3. Освоїти способи конструювання іграшкових меблів з основної викрійки.</p> <p>4. Розробити технологічну карту виготовлення іграшки за шаблоном.</p> <p>5. Розробити технологічну карту виготовлення іграшки з рухомими частинами.</p> <p>6. Розробити різні варіанти створення виробів з паперових конусів та циліндрів.</p> <p>7. Розробити технологічну карту виготовлення іграшки способом оригамі.</p>	<p>1. Розробити ескіз декоративної композиції з природного матеріалу.</p> <p>2. Розробити план-схему виготовлення об'ємного виробу з природних матеріалів.</p> <p>3. Опрацювати додаткову літературу з питання правил збору та зберігання природного матеріалу.</p> <p>4. Розробити кілька варіантів виробів з різних природних матеріалів на одну тему.</p>	<p>1. Виконати зразки ручних швів.</p> <p>2. Розробити викрійку об'ємної м'якої іграшки.</p> <p>3. Виготовити сюжетну композицію, використовуючи викидні матеріали.</p> <p>4. Підготовка та презентація дизайн-проекту: «Дизайн групової кімнати дошкільного навчального закладу»; «Дизайн будівлі та території дошкільного навчального закладу»; «Дизайн дитячої кімнати».</p>
---------------------------------	---	--	--	---

Види контролю	Письмові роботи. Перевірка конспекту. Модульна контрольна робота.	Творчі роботи.	Творчі роботи. Захист конспекту.	Творчі роботи. Захист проєктів.
З А Л І К				

VII. Основні й допоміжні джерела для вивчення курсу.

Основні

1. Ботюк О.Ф. Конструювання з паперу методом орігамі: навч.-метод. посібник /О.Ф. Ботюк. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – 64 с.
2. Веремійчик І.М. Творчість на кінчиках пальців: навч.-метод. посібник /І.М. Веремійчик. – Тернопіль: Мальва – ОСО, 2004. – 108 с.
3. Гуцан Л. Етнодизайн українських трудових традицій // Початкова школа. – 2003. - № 6. – С. 18-19.
4. Давыдова Н.А. Мягкие игрушки своими руками: учеб. кн. / Н.А. Давыдова, И.А. Агапова. – М.: ТЦ Сорера, 2005. – 192 с.
5. Дробчак Я. Листівки-саморобки як засіб розвитку творчості // Початкова школа. – 2006. - № 3. – С. 25-26.
6. Казакова Т.Г. Детское изобразительное творчество / Т. Г. Казакова. – М.: Карапуз-Дидактик, 2006
7. Калуська Л.В. Вибрані дидактико-методичні матеріали у 2-х книгах для працівників дошкільного закладу. Книга 1. – Тернопіль: Мандрівець, 2008. – 320 с.
8. Капалова Н.М. Гурткова робота з аплікації та орігамі / Н.М. Капалова. – Тернопіль: Мандрівець, 2008. – 80 с.
9. Карпова С.О. Уроки художньої праці. Флористика: навч. Посіб. [для вчителя почат. шк.] / С.О. Карпова. – Тернопіль: Навчальна книга –Богдан, 2007. – 24 с.
10. Князева Т. Орігамі на уроках праці // Початкова школа. – 2000. - № 7. – С. 31-32.
11. Кузьмина Е.В. Волшебство стеклянных шариков: картины и панно из бисера / Е.В. Кузьмина. – Ростов н/Д: Феникс, 2006. – 189 с.
12. Куцакова Л.В. Конструирование и художественный труд в детском саду. Программа и конспекты занятий / Л.В. Куцакова. – М.: ТЦ Сфера, 2007. – 240 с.
13. Лыкова И.А. Изобразительная деятельность в детском саду / И. А.Лыкова. – М.: Карапуз-дидактик, 2006. – 208 с.
14. Лыкова И.А. Программа художественного воспитания, обучения и развития детей 2-7 лет «Цветные ладошки» / И. А.Лыкова. – М.: Карапуз, 2006. – 144 с.
15. Малышева Н.А. Художественный труд / Н. А. Малышева – М.: АСТ-Пресс, 2003.
16. Матюхина Ю.А. Папье-маше. Нехитрая наука бумажных шедевров / Ю.А. Матюхина. – Ростов н/Д: Феникс, 2007. – 246 с.
17. Пантелеев Г.Н. Детский дизайн / Г. Н. Пантелеев. – М.: Карапуз, 2006.
18. Поделки из природного материала: аппликация из мешковины и бересты, поделки из пустырных трав: учеб. пособ. / [авт.-сост. Н.О. Маркелова]. – Волгоград: Учитель, 2009. – 99 с.
19. Романцов С. Народне мистецтво витинанки // Початкова школа. – 2005. - № 7. – С. 22-23.
20. Сухорукова Г.В., Ступак О.В. Українські витинанки / Г. В. Сухорукова, О. В.Ступак. – К.: РКНТІ, 1995.

21. Тименко В.П. Художня праця: навч. підруч. [для учнів 4 кл. загальноосвіт. шкіл] / В.П. Тименко. – К.: Промінь, 2004. – 143 с.
22. Фокина И.А. Искусство оригами / И.А. Фокина. – Ростов н/Д: Феникс, 2006. - № 5. – С. 22-24.
23. Хорунжий В.І. Практикум в навчальних майстернях з методикою трудового навчання: навч. посібник[для студентів вищ. пед. навч. закл] / В.І. Хорунжий. – Тернопіль: Асток, 2005. – 252 с.
24. Хорунжий В.І. Трударик: [практичний матеріал для уроків трудового навчання та позакласної роботи з молодшими школярами] / В.І. Хорунжий, Н.В. Пономаренко. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2008. – 96 с.
25. Художня праця та основи дизайну : навч. посіб. / С. І. Матвієнко. – Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2016. – 201 с.
26. Щеглова А.В. Бумажные картины: [пап'є-маше, декупаж, трехмерное панно] / А.В. Щеглова. – Ростов н/Д: Феникс, 2007. – 277 с.

Допоміжні

27. Афонькин С.Ю., Лежнева Л.В., Пудова В.П. Оригами и аппликация. – СПб: ООО Изд-во «Кристалл», 1998. – 304 с.
28. Дубровская Н.В. Приглашение к творчеству / Н. В. Дубровская. – СПб.: Детство-Пресс, 2004.
29. Клиентов А.Е. Народные промыслы / А.Е. Клиентов – М.: Белый город, 2006.
30. Станкевич М.С. Декоративно-прикладне мистецтво / М. С. Станкевич.– Львів: Світ, 1993
31. Шумаков Ю.В., Шумакова Е.Р. Оригами – чудеса из бумаги. Учебное пособие / Ю. В. Шумаков, Е.Р. Шумакова. – Ростов на Дону, 1997. – 104с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

32. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
33. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського <http://www.dnpb.gov.ua/>
34. Наукова бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова –
<http://lib.npu.edu.ua/>
35. Страна Мастеров. Творчество для детей и взрослых –
<http://stranamasterov.ru/>
36. Поделкино – <http://podelkino.com/>